

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 254. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1912. november 8.

Harc

az új magyar püspökség ellen.

A balkáni harci kedv átragadt román honfitársainkra is. A románok berkeiben csak most tört ki a maga teljességében az ádáz harc, az új magyar püspökség körül.

Megemlékeztünk arról, hogy a román nemzetiségi párt hivatalos lapjában, az aradi Romanulban, egy balázsfalvai görög kath. nagyreményű fiatal ember egy nagyon fiatal cikket írt „Jöjjetek apostolok” címmel, amely cikk a görög katolikusok metropolisában, Balázsfalván nagy visszatetszést keltett. Ez a hirhedt cikk a görög katolikusokat Rómától való elszakadásra szólította fel, amire erélyes visszautasítás hangzott el Balázsfalváról. Nyíltan és erélyesen kifejezést nyert náluka vallásos meggyőződés hangja és ezzel velünk együtt sokan azt hitték, hogy most már helyes utra terelődik a magyar gör. kath. püspökség ügye. A román sajtóban napirenden lévő heves összecsapások azonban világosan hirdetik, hogy erősen csalódik az, aki azt hiszi, hogy a románok nagy, tulnyomó nagy többségéről a faji érzést bármilyen más érzés vagy szempont háttérbe tudná szorítani.

A térítgetési kísérletek erélyes visszautasításával Balázsfalva félig már az igaz utra tért, de csak félig, mert a magyar gör. kath. püspökség alapítását ő is Róma veszedelmes és elhibázott lépésének mondja, a román gör. kath. egyház elleni nagy támadásnak minősíti.

A balázsfalvai „Unirea” érdekesen festi azt a zürzavart, amely most uralkodik a románok közt a felállítandó magyar

görög katolikus püspökséggel kapcsolatban. Így ír:

„Az a nagy támadás, amelyet egyházunk ellen intéztek, úgy látszik, hogy a jó izlés, tisztesség és okosság összes gátjait áttörte, mert csak így magyarázható meg azon cikkek végtelen sorozata, melyekkel a szegény olvasóközönségre rontanak az összes anonim írók, az összes titkos iránymutatók és felelőtlen bohócok, felajánlván saját megoldásukat, mint biztos mentőeszközt ezen fontos pillanatokban. Fegyverhez nyúlt minden tehetetlen és a küzdők tőgáját öltötte fel. Minden elsenyvedt gondolat előkerült a sötétségből. Mindenki adja a gondolkodót és utmutatónak, tolja fel magát. Az összes kávéházi hősök és analfabéták hirtelen tüzes nacionalistákká változtak. Ezen vásári lármában megszűnt minden fegyelem és a tájékozás minden lehetősége. A hivatottak a szava belefult a hivatatlanok rekedt lármájába és az üres fejűek nagy tengerébe tűnnek el a tisztán látó fők.”

Azután szidja a Romanult, hogy a „Jöjjetek apostolok” című cikket, mint a román nemzetiségi párt hivatalos lapja közölte, holott nem volna szabad sértenie olvasói nagy részének vallásos meggyőződését. Majd így folytatja:

„Eljött végre az idő, midőn energikusan kell odakiáltanunk, hogy félre minden nem hivatalos, minden titkos irányítóval és minden anonim felelőtlenel. Végét kell vetni az anarchiának, amelybe jutottunk és ki kell szabadítanunk a közönséget azon chaosból, amelybe a lelkiismeretlenség, az alkalmi írók és a megoldást hirdető szerzők jó érzésének hiánya vetette. A történelmi pillanat komolysága, amelyben élünk, követeli tőlünk, hogy rendet csináljunk. Felhívást intézünk tehát a nemzeti komitézhez, hogy rendszabályozza meg a Romanult, hivatalos lapját.

Megemlékeztünk már arról is, hogy a Romanulra vonatkozólag a Balázsfalván meg-

jelenő „Cultura Crestina” című vallásos jellegű folyóirat így írt:

„Szükséges lesz, hogy a legelkeseredettebb harcot indítsuk meg ezen újságnak (a Romanulnak) házainkból való eltávolítására. Ha másképp nem, egyházi rendelet útján, a mely ebben az esetben nem késhtetik.”

Ezek a Balázsfalváról jövő hangok óriási konsternációt keltettek a románok között. A Brassóban megjelenő Gazeta Transilvaniei e. intranzigens román újság a Cultura Crestina előbb idézett soraira egy szikrázó cikkben válaszolt és a többi közt ezeket írja:

„Az egész román sajtó nevében, a lelkiismeret és vélemény szabadság nevében, nemzetünk felsőbb érdekei nevében, amelyet képvisel és védelmez a nemzeti sajtó, tiltakozunk ezen vakmerő és középkori terrorizálási kísérlet ellen. A román sajtó mást nem vesz tekintetbe, csakis a román nép nagy létérdekeit.”

A nagy zürzavarban előkerülnek a mindenkit tulharsogni akaró bombardók. Most vasárnap a Romanulban vezércikket írt a gör. katolikus Pop-Csicsó István nemzeti-ségi honatya. Mivel egyénisége nagy súlylyal esik a románok közéletének a mérlegébe, érdemes, hogy cikkével foglalkozzunk. Miután konstatalja, hogy a nemzetiségi párt Szászvároson a gör. kath. egyház ügyét az egész románság ügyének nyilvánította, kijelenti, hogy sok szimpátiával kísérték a Romanul önzetlen harcát a magyar gör. kath. püspökség felállításá ellen. Majd így ír:

„Most felébreszt illúziókból a két balázsfalvai újság. Ezek a fulmináns és szenvedélyes kitörések úgy hatnak, mint a derült égből jövő villámcsapás. Megvádolják a nemzetiségi párt lapját térítéssel és kigunyolják, sőt bojkottal fenyegetik bizonyos egyházi rendelet útján. Megmeredve álltam ezen kirohanásokkal szemben.

A kérdéses cikket sehogysem helyeslehetem, de az adott körülmények közt meg-

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Rákóczi-ut, 9. szám alatt a
Széchenyi szálloda mellett

Telefon 769. sz.

értem. Mikor látjuk, hogy a pusztulás bilincseit az kovácsolta, akibe két század óta helyeztük minden reményünket, akkor teljesen megértem egy nemes és háborgó lélek kitérését. A balázsfalvai ujságok urai nagyot vétenek a szerénység ellen is, mert a körülmények értékelésében nagy fontosságot és tekintélyt arrogálnak maguknak.

Nagy emfazissal állítják, hogy a gör. katolikus egyházban nincs áttérési áramlat. Ezzel úgy látszik azt akarják mondani, hogy végső esetben az a pusztulásnak kitett 70,000 román inkább veszítse el nemzetiségét, mint a testvéregyházba lépjen, amely ma 12 millió románt oltalmaz. Roszszul ismerik a román nép lelkét. Nem mondanak igazgat, mikor azt állítják, hogy nincs áttérési áramlat.

Manap, amikor főpapjaink esküjök által foglyaik a római pápának és a kormánynak; midőn ezen főpapok hallgatása a legbeszédesebb bizonyíték amellett, hogy micsoda végtelenül szerencsétlen helyzetbe jutottunk, midőn a hivatottak nem szólhatnak, vigasztaló szót sem küldhetnek azoknak, kik veszedelembé jutottak, — most akadnak éppen Balázsfalván tollforgatók, akik háborút indítanak a nemzetiségi párt lapja ellen, egyszerűen azért, mert ez respektálja a gondolat szabadságot és biztosítja a kritika jogát. Azt akarják a balázsfalvai urak, hogy Rómát ne vonjuk tetteiért felelősségre. Ez „noli me tangere” náluk. Tény azonban, hogy a halálos csapás Rómából jött, tehát le kell vele számolunk.

Róma széttörte a pecsétet, legtermészetesebb dolog, ha a megcsalt szerződő fél kezd gondolkodni a módzatok fölött, hogyan meneküljön meg a veszedelemből, amely fenyegeti őt azáltal, hogy a szerződést, amely biztosítja neki hitét, egyházának isteni tiszteletét, szertartását stb. megszegték.

Ezen urak, akik minden ok nélkül tá-

madtak a *Romanulra* és a *Gazeta Transilvanieire*, jegyezzék meg jól, hogy a kétoldalú szerződés kérdése nagyon foglalkoztatja a gör. kath. egyházba tartozó románokat és senkit se biztosítsanak arról, hogy nincs a hívők körében áttérési áramlat. Adja az Úr, hogy ne jussunk oda, amikor mi is kénytelenek leszünk felkiáltani: „Ezeknek a pecsétnek ránk nézve semmi kötelező erejük nincs!”

Az itt elmondottak Pop-Osicsó képviselőnek a szavai, aki görög katolikus. Mellette több kisebb kaliberű világi gör. kath. férfi szólal meg hasonló tónusban. Amint látjuk, a nagystilű izgatás csak most indult meg az egész vonalon.

Kemény harc előtt áll tehát itt a gör. kath. papság, melynek erős tusát kell megvívnia a gör. keletiekkel és a saját fiaikkal, akikben erősen túlteng a faji érzés és akiknél, amint a képviselő ur szavaiból látjuk, vallásos érzésről beszélni sem lehet.

A balázsfalvai ujságok, a melyek mindenestre az ottani hivatalos véleményt képviselik, amint láttuk, az első lépést megtették. Elemi kötelességük is volt, de kíváncsian várjuk most már a további lépéseket.

Reméljük és a magyar haza és az egyház feltétlenül el is várja, hogy a román főpapság esküje értelmében bátran fog sikra szállani az egyház elleneivel szemben és hiveinek megmentése érdekében becsülettel fogja diadalra vinni az izgatókkal szemben azt a zászlót, amelyet a balázsfalvai alsó papság fiatalos lelkesedéssel ragadott kezébe.

A BALKÁNI HÁBORU.

A háboru szinteréről ma kevés hír érkezett. A bulgárok a csorlui nagy csata után készülődnek az utolsó a csatadzsaira, — a görögök Törökország második városát Szalonikit ostromolják, a szerbek egyelőre pihennek babéraikon s tanakodnak, hogy bemenjenek-e Albániába és legvégül a kis montenegrói sereg még mindig Skutari ostrománál tart, de nem bír vele.

A harctéri eseményeknél fontosabb most, ami a diplomáciai harctéren a kulisszák mögött folyik. A diplomáciának ma legfontosabb eseménye, hogy *Tschirsky* bécsi német nagykövet Budapestre érkezett, hol *Berchtold* külügyminiszterrel tárgyal. Budapestre várják a napokban *Avezna* herceget a bécsi olasz nagykövetet is.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

A csorlui vereség.

Szófia, nov. 7.

A bolgár csapatok teljesen megverték a török sereg hátvédjét képező hadtestet. A törökök vad menekülésben futnak Csataldzsa felé. 1300 török katona és tiszt fogságba esett.

Megkezdődnek a béketárgyalások.

Bécs, nov. 7.

A *Wr. Allg. Ztg.* értesülése szerint a legközelebbi napokban megkezdődnek Törökország megkeresésére a hatalmak közvetítési kísérletei a béke helyreállítására. A nagyhatalmak Törökországnak e megkereséséről mindenekelőtt hivatalosan értesíteni fogják a balkán-államokat. Az európai centrumokban

A RONGYSZEDŐ.

Potet apó kilépett a csapszékéből, de hirtelen megállt a sötét, ködös éjben, mely még félelmetesebbé tette a bizonytalan, sivár, elhagyott vidéket. A vállán függő tarisznyában csengett a nap folyamán beszédett pénz és ez a csengés csak növelte gyáva félelmét. Kisérőjéhez fordulva, szepegve így szólt:

— Mondd csak, Baillehache, nem kísérel el a lakásomig?

— E? — kérdezte a rongyszedő, — hát aztán engem ki kísér majd vissza?

— Nálam is elhálhatsz, ha éppen kedved tartja.

— Szavamra, igazad van.

A két ember ittasan, ingadozva bandukolt egymás mellett.

— Nekem megvan a saját ágyam, — magyarázgatta a rongyszedő. — Mellette van Félix fiam ágya, de ő mindig későn jár haza, azért hát hogy engem ne háborgasson, külön kis fülkét készítettem magának egy zugban, így nem hallom soha mikor jön. Mára ezt a fülkét te foglalhatod el.

Rövid menetelés után egy ócska, szintelen házikó elé jutottak.

— Ez a mi palotánk! — mondotta tréfálkozva Baillehache.

Miután egy rosszul kövezett udvaron átbetorkáltak, a rongyszedő benyitott az ajtón és meggyújtotta a lámpát.

— Itt vagyunk! Olyan jó lakásod lesz itt, mint a királynak.

A halványan pislogó lámpa rongyokkal

telt, szűk helyet világított meg. Poros pókhálók lógtak a falakon és fojtó penészbűz áramlott szerte a sok tarka, piszkos rongyokról.

— Az ördögbe! Ez nem éppen kellemes hely! — méltatlankodott Potet. — De nem baj, majd csak elmúlik ez az egy rövid éjszaka! Elővigyázatból azonban mégis megkérdezte:

— Biztos, hogy Félix nem jön ma haza?

— Ha jönni talál, bezárod előle az ajtót, akkor kénytelen lesz hozzám a házba jönni. Különben nem mindennap issza le magát!

— Jól záródik az ajtó?

— Jobban már nem is lehet! — és bizonyíték okául megforgatta a kulcsot a zárban.

— Akkor megnyugodhatom!

— Jó éjszakát, szép álmokat és vigyázz, nehogy tűz támadjon a pipából.

— Attól nyugodtan alhatol.

Potet magára maradt. A szokatlan helyzet némileg kijózanította. Mikor az ajtót maga után becsapta, az ablak kinyílt. Potet odalépett az ablakhoz, mely olyan rossz állapotban volt, hogy a legkisebb szélroham is feltéphette. Ez kellemetlen volt reá nézve, mert a ház az ut közelében állott és az udvar mindenki számára nyitva volt. Félix valószínűleg ismerte a rozoga ablakot és ha zárt ajtót találta, véletlenül az ablakon bemászna, bizonyosan tolvajnak tartaná Potet, ami nagy baj lenne... A ravasz külsejű,

fondorlatos Baillehache se tartozik megbízható emberek sorába...

Örült gondolat volt tőle idejönni... Azóta már régen otthon lehetne... csak a tramwayba kellett volna ugrani és nyugodtan Párisba döcögni...

— Hát ha megszökném! — gondolta hirtelen, — még most nem lenne késő.

A szomszédos kamarában Baillehache felöltözve a szalmára feküdt, mely az ágyat helyettesítette. Mióta az éj beálltával az öreg Potet-vel találkozott és vele koresmáról-koresmára ödögött, szüntelen a pénzes tarisznyán járatta az esztét... Most is csak ezen gondolkozott... Talán jó volna a nagyobb pénzdarabokat kilopni, az értéktelenebbeket pedig nála hagyni... Az öreg észre se vennie, amíg haza nem ér...

... Hát ha Potet felébred és megvédelmezi tarisznyáját? Akkor is könnyen végrehajthatja a dolgot... Jól megfojtogatta az öreget és rágyújtja a rongyokat... Másnap mindenki azt hiszi majd, hogy Potet részeg tehetetlenségében feldöntötte a lámpát és felgyújtotta a rozoga, ócska deszkafülkét...

A rongyszedő szalmaágyából figyelte a fülke ablakát... Egy negyedóra múlva elaludt a lámpa... Az ajtón nesz hallatszott, mintha Potet, elővigyázatból, a bejárat elé feküdt volna... Majd később úgy tetszett neki, mintha az udvaron valamelyik macska üvegtörödékek vagy ócska vasak között botorkálna...

Egy félóra múltán Baillehache újabb

az a szándék uralkodik, hogy minden olyan lépést kerüljenek, ami a semlegesség megsértésének látszatával, vagy presszió jelle gével bírhatna a Balkán-államokra nézve.

Az expozé hatása Belgrádban.

Belgrád, nov. 7.

Berchtold gróf expozéja politikai körökben a legjobb benyomást tette és élénken tárgyalják azt. Nagy fontosságot tulajdonítanak a monarchia készségének, hogy a balkáni államokkal egységes, barátságos viszonyt akar teremteni. A kormány organuma, a „Samouprava“, elismeri a monarchia kereskedelmi érdekeinek biztosítását Szerbiával szemben.

Ferenc Ferdinánd a békéért.

Bécs, nov. 7.

A Neues Wiener Journal a Belvedereből szerzett értesülése szerint, Ferenc Ferdinánd trónörökös helyteleníti némely hozzá közel álló lapnak aggresszív háborús politikáját. A trónörökös teljesen egyetért a hivatalos külpolitikának vezetésével és föltétlenül a béke és a balkáni államokkal való barátságos egyetértés mellett van, mert csak így látja biztosítottak Ausztria-Magyarország gazdasági érdekeit.

Sebesült szerb tisztek Abbáziában.

Abbázia, nov. 7.

Voloska-Abbázia község elöljárósága azt az értesítést küldte a szerb hadügyminisztériumnak, hogy a háboruban megsebesült szerb tisztek közül negyvennek szívesen add ingyen lakást és ellátást üdülésük tartamára. Az abbáziai horvátok, akik legtöbbször penziótulajdonosok és akik annakidején népgyűlést is rendeztek a délvésláv testvérek felsegélyezése ügyében, most arra is kötelezték magukat, hogy a szerb hadügyi-

nisztérium által oda küldendő negyven sebesült szerb tisztet orvosokkal ingyen kezeltek, sőt ingyen gyógyszerrel is látják el.

Az angol vörös-keresztesek útja.

Arad, nov. 7.

Konstantinápolyba igyekvő brit királyi vörös-kereszt-egylet expedíciója tegnap délen érkezett Aradra, ahonnan csak az esti gyorsvonattal folytatta útját Románia felé. Az angolok fél napi pihenőt tartottak. Két automobilon bejárták a várost, megtekintették a nevezetességeit, sőt kimentek a vesztőhelyre is, amelyet megkoszorúztak. Az expedíció egy orvosból, egy orvostanhallgatóból, négy ápolónőből és két ápolóból áll. Köpenyegük alatt mindannyian az angol Vörös-Kereszt-Egylet egyenruháját viselik. A társaságot Szimonidesz Béla dr fővárosi orvos kalauzolta, egész Brassóig.

Előkészületek az utolsó csatára.

Pera, nov. 7.

Csataldzsában nagyarányú tűzérési előkészületek történnek. A védő hadsereg új csapatokkal gyarapodik. A katonai körök erősen biznak benne, hogy a csataldzsai ütközet döntő hatással lesz az esetleges békekötésre. A bolgárok részéről állítólag két héten belül nem várható támadás. A feldult utak nagyon megnehezítik a csapatok előnyomulását. A légénység holtra van fáradván.

Ugron István a háborúról.

Budapest, nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) Ugron István ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy tíz nap múlva tisztán lehet látni a helyzetet. A szövetséges ellenségnek Konstantinápolyba való bevonulását első sorban saját érde-

kében Oroszország akadályozná meg.

Nazim basa eltűnése.

Páris, nov. 7.

Konstantinápolyból jelenti az Echo de Paris tudósítója: Itt azt híresztelik, hogy Nazim basa hadügyminiszter, a fővezér elesett a csataterén, de egy verzió azt újságolja, hogy a fővezért saját katonái ölték meg.

London, nov. 7.

A Standard konstantinápolyi távirata szerint a portán sem tudják, mi történt Nazim basával. Nem lehetetlen, hogy meghalt a csataterén, de az sincs kizárva, hogy bolgár hadifogságba került.

Konstantinápoly szabad kikötőváros.

Köln, nov. 7.

A Kölnische Zeitungnak jelentik mai kelettel Szófiából: A bolgár fővezérlet hallo- más szerint úgy döntött, hogy a seregeket nem fogja bevonultatni Konstantinápolyba. Állítólag az a terve a Balkánszövetségnek, hogy Konstantinápoly szabad kikötőváros legyen nemzetközi helyőrséggel és ezt a követelést belefoglalja a békeföltételekbe.

Az albán vezér Bécsben.

Bukarest, nov. 7.

Izmail Kemal volt albán képviselő Bécsbe utazott.

A német nagykövet Budapesten

Budapest, nov. 7.

Tschirsky, Németország bécsi nagykövete Budapestre érkezett és felkereste gróf Berchtold közös külügyminisztert, a kivel hosszabb ideig tanácskozott. A német nagykövet budapesti tartózkodása, amelynek időtartama még nincs megállapítva,

zajt hallott az udvaron, azután minden el- esendesült... Kétségtelen, hogy a vára- kozás izgatta idegeit... és képzeletében azért hallotta folytonosan az időről-időre megismétlődő zajt...

Végre mégis elhatározta magát... A sötét fülkéből erős, szabályos lélegzés, sőt olykor horkolás is hallzott... Potet tehát mélyen alszik... A rongyszédő óvatosan bemászott az ablakon és az alvó felé közeledett... Térdre ereszkedve fölé hajlott és kezeivel a test fekvését tapogatta ki... Ujjával megérintette a ruháját és kereste a pénzes tarisznyát, ... de nem találta... Hová tűnhetett?

Újból kutatni kezdett... Felemelte a fejét, a karjait és kereste a tarisznya szí- ját... hiába! Már szinte elvesztette türel- mét... mozgatai bizonytalanabbak let- tek... Ez megzavarta az alvót, kinek horkolása mindinkább gyengült és egy moz- dulatával Baillehache-ba ütközött... Az alvó felébredt... felült és szólni akart... de a rongyszédő nem engedte... ke- zeivel torkon fogta... a mellére térdelt és azután teljes erővel összeszorította nya- kán az ujjait...

Ebben a pillanatban az utcáról zaj hal- latszott, a rongyszédő az ablakhoz futott és hallgatózott.

— Járókelők, vagy talán Félix most botorkál haza? — gondolta magában.

Ovatosságból azonban betette az abla- kot és zaj nélkül az odujába osont...

— Baillehashe! — kiáltotta egy durva hang, — hé! Baillehache!

Kivülről halvány lámpafény világított az udvarra, melynél a rongyszédő egy zsan- dár körvonala ismerte fel és ijedten meg- hátrált.

— A zsandárok? Már is? — suttogta rémülten.

A zsandárok az udvarra léptek.

— Ez az ember, aki egy pénzeszsákkal innen menekült...

Baillehache megrezzent: Pénzeszsákkal? Tehát Félix megelőzte és megszökött a gaz- dag zsákmánnyal? — ez az eszme villant át hirtelen az agyán, de a következő pillanat- ban már határozottan felismerte a három alakot... térdei megrokkantak és halálra válva, vacogó fogakkal dőlt neki a falnak.

— Ugy látszik öreg, nem egészen tisztá a lelkiismereted! — mondta az egyik zsan- dár, de a rongyszédő nem hallotta... Me- redt szemeivel folyton arra az emberre né- zett, akit a zsandárok ide kísértek... És ez a Potet most megszólalt:

— Ugyan cimborám, mondd el nekik az esetet...

Az egyik zsandár azonban durván félbe- szakította:

— Ez az ember azt állítja, hogy a pénz sajátja és tegnap szedte be követeléseit a környék rongyszédőinél... Azután ráeste- ledett, félt hazamenni és elfogadta az éjjeli szállást, melyet maga felajánlott neki.

Baillehache újból igenlőleg integetett.

— De ahelyett, hogy lefeküdt volna, — folytatta a zsandár, — félelmében elhatá- rozta, hogy mégis inkább hazamegy és igyek- szik a tramwayhoz eljutni.

— Hisz ezt Baillehache nem tudhatja — vágott közbe Potet, — mert én távozásomkor nem szóltam neki semmit. A fülke ajtaja elég jól záródott, de az ablak lazán állott... a gyermek is kinyithatta... Erőt vett raj- tam a félelem... Közel az országúthoz eb- ben a rozzant viskóban nem éreztem maga- mat biztonságban!

Baillehache végre magához tért és meg- értette, hogy nem kísértetek, hanem valódi zsandárok és a valódi Potet állanak előtte, annál inkább, mert Potet nagy bőbeszédű- séggel folytatta:

— Ha az urak velem jönnének, megmu- tatnám az ablakot is.

Baillehache egy lépéssel közeledett a zsandárokhoz:

— Megbocsássanak, uraim, hogy ennyire megijedtem! Nem csoda; helyemben más ember is megrémült volna, mikor így éjnek idején hirtelen betoppannak Potet-vel, aki- ről szentül azt hittem, hogy a fülkében nyu- godtan alszik. Eleinte arra gondoltam, hogy talán a fiam kelleténél többet ivott és valami ostobaságot követett el!... Azonban amit Potet mondott, való igaz! A pénzeket ma szedte be... Megnyugodhatnak, hogy a börtarisznya tartalmával együtt az ő tulaj- dona... Amit az ablakról mondott, szintén igaz... rosszul csukódik.

Most már a zsandárok se kételkedtek Potet igazában.

— Hát jól van! Csalódtunk, annyi az egész! Rendben van a dolog!

A zsandárok Potet-vel együtt eltávoztak a gyanús helyről.

nagyjelentőségű esemény és a három-szövetség kormányai között folyó tárgyalásokkal van összefüggésben. Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország között már vannak általános elvi megállapodások a balkái eseményekkel szemben. A legközelebbi napokban Budapestre várják Avarna herceg bécsi olasz nagykövetet is, a ki Olaszország igényeiről fog tárgyalni Berchtold külügyminiszterrel.

Török lóvásárlás Aradon.

Arad, nov. 7.

Izmael Hakki bey ma hattagu lóvásárló bizottsággal Aradra érkezett. A bizottság a városban irodát fog felállítani és Aradon és környékén nagy lóvásárlásokat fog eszközölni.

Tisza újabb békeajánlata. A szövetkezett ellenzék vezetői most készítik elő azt az elaboratumot, melyet legközelebb a pártok teljes értekezlete elé terjesztenek megvitatás céljából.

Mit tartalmaz ez az elaboratum?

Az elaboratum elsősorban a külügyi helyzettel fog foglalkozni, rámutat külpolitikánk gyengeségére és élénen kritizálja majd az egész külügyi politikát. Az együttes értekezlet napja, amely elé ez az elaboratum kerül, még nincs megállapítva.

Munkapárti körökből az a hír érkezik, hogy Tisza István gróf már legközelebb megragadja az alkalmat arra, hogy új békeajánlatot tegyen az ellenzéknek. Ez az alkalom valószínűleg aradi beszámolója lesz, mely folyó hó 16-án fog végbe menni.

Egy kis szünet. Egy szabad nap, amikor a parlament épületét nem ölelte körül a fegyveres erő. A delegációk munkája ugyanis ma szünetel s így nincsen szükség arra, hogy a rendőrök és csendőrök kor-

Ideje is volt, mert Baillehache már érezte, hogy ereje fogytán van. Nagy kortyokat nyelt a pálinkás-butykosból, melynek tartalmát szinte fenéig kiürítette. Mikor a távozók léptei elhangzottak és ismét rémséges csend borult a tájra, a rongyszédő egy tolvajlámpással kezében visszatért a fülkébe.

Az ajtó csakugyan nyitva volt és erős rugásra hirtelen feltárult. Félix ott feküdt holtan.

A rongyszédő mellől kinos nyöszörgés fakadt... Ráhajolt a holttestre és kétségbeesetten kiáltotta:

— Félix! Félix!

Felemelte a fejét és megérintette kihült kezét.

Tompa kétségbeesésben, erőtlen testtel tápáskodott fel a földről és egy hirtelen látomásánál még újabb borzalom vett erőt rajta: képzeletében ott látta maga előtt a börtönt... a vérpádot...

Siránkozó hanggal, önmagát ámitva, ismételte kétségbeesetten:

— Mindig jóra intettem ezt a fiút! Mindig figyelmeztettem, hogy ez az örökös részség egyszer majd vesztét okozza...

Annyiszor elmondta betanult szerepét, hogy végre maga is hinni kezdett szavai igazában... A bánat nehéz, forró könnyei patakokban ömlöttek eltorzult arcára... kétségbeesetten tépdeste a haját, míg végre öntudatlanul, részegen hanyatvágódott a földön, ahonnan többé nem kelt fel soha...

A felborult lámpától lángba borult minden s a ház mint egy máglya világított messzire.

donja állja el a bejáratokat. Holnap délelőtt 10 órakor a hadügyi és tengerészeti albizottság által kiküldött ipari albizottság tart ülést. Még aznap délután a külügyi albizottság ülésezik és tárgyalás alá veszi Berchtold gróf expozéját.

Azután ismét többnapos szünet következik, mely alatt a delegátusok megtekintik a hajmáskéri tüzérségi gyakorlóterén kipróbálás alatt lévő új bronzesövű ágyukat. E hó 14-én délelőtt összeül az élelmezési szűkebb albizottság, másnap pedig az egyesült négyes albizottság tárgyalja a bosnyák ügyeket. Ugyanakkor a hadügyi albizottság is megkezdí érdemleges tárgyalásait.

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagy-Várad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését. A rendes folyó ügyeket tárgyalták, amelyek között nagyobb fontosságú alig volt.

Hlatky Endre főispán elnökölt. Jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Bordé Ferenc főjegyző, dr. Thury László városi főügyész, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, Németh István kir. pénzügyigazgatóhelyettes, May Sándor kir. főmérnök, Baróthy Pál kir. ügyész, dr. Istvánffy István városi árvaszéki elnök, dr. Kenéz-Kurländer Ede közigazd. előadó, dr. Mayer László városi főorvos, Rádl Ödön, Miskolczy Barna, dr. Medvigy Gábor, Moskovits József, dr. Adorján Armin, dr. Adorján Emil, Kellner György főállatorvos, Heringh Sándor és dr. Molnár Imre jegyzők.

A polgármester havi jelentéséből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A közegészségügyi állapot kedvező volt, mert a születések száma 35-el multa felül a halálozásokat.

A fetőző betegségek közül a hasihagyomány örvendetesen csökkent.

A járványkórházban nem ápoltak beteget, míg a gyermekkórházban 100 fekvő és 238 járó beteg gyógykezelést. Született 85 fiú, 93 leány, összesen 178 gyermek. Elhalt 74 fi, 69 nő, összesen 143 egyén. Öt éven aluli gyermek 40 halt el. Városrészek szerint elhaltak Ujvároson 26, Olasziban 33, Váralja-Velencén 19, a kórházakban 65.

A közbiztonsági állapot normális volt. Lopás 132, csalás 11, sikkasztás 21, ingatlan elcsatolás 7, ingóvagyon rongálás 8, sulyos testisértés 9, könnyű testisértés 28, becsületisértés 7, zsarolás 4, hatóság elleni erőszak 1, tiltott szerencsejáték 1.

Kihágási feljelentés 323 esetben tettett. Októberben kiadatott 23 utlevél. Két öngyilkosság és 1 tüzeset fordult elő.

A közadók befizetése kedvezőtlenebb volt, mint a múlt év hasonló időszakában.

Az I. foku iparhatóság 43 új iparigazolványt adott ki.

A jelentést tudomásul vették, a szakelőadók nemleges jelentéseivel együtt.

A piaci husárulás.

Kellner György m. kir. főállatorvos jelentésében foglalkozik a piaci husárulással, amely nem felel meg a földmívelésügyi miniszter rendeletének. A piaci sátrakban a húst ellepi a por, piszok, megszállják a legyek. Ezen pedig lehetne segíteni. Felkérte beadványában a polgármesteri hivatalt, hogy a vonatkozó miniszteri rendelet végrehajtása iránt intézkedjék. Mivel a beadványnak semmi fogantatja nem lett, javasolja, hogy a közigazgatási bizottság utasítsa az I. foku állategészségügyi hatóságot a miniszteri rendelet végrehajtására.

Rimler Károly polgármester kéri a javaslat mellőzését, mert még alig pár napja érkezett a városhoz a főállatorvos beadványa, amelyet kiadtak a rendőrségnek. Várják be az eredményt. Különböző nézete szerint a miniszteri rendelet sem sokat javít a mostani állapotokon.

Kellner György kijelenti, hogy javaslatát legfelsőbb utasításra tette meg, hogy eljárása fedve legyen. Mivel a miniszteri rendelet azt is előírja, hogy a húst letakarva kell árulni, a mai viszonyokon sokat segít a rendelet végrehajtása.

A közigazgatási bizottság a főállatorvos javaslatát elfogadta.

Az adósróf ellen.

Apróbb ügyek letárgyalása után a kir. pénzügyigazgató betérjlesztett egy egész csapat felebbezést. A kir. pénzügyigazgatóság ugyanis egyes háztulajdonosok által a saját lakásukul használt helyisége után bevallott lakbérértéket kevésnek találta s azokat tetemesen felemelte. Természetesen így adójuk jókora összeggel emelkedik.

A közigazgatási bizottság, alig egy-kettő kivétellel túlmagasanak találta a kir. pénzügyigazgatóság megállapítását s azt redukálta.

Mivel pedig néhány esetben a szóban levő ház ismerete nélkül nem határozhatott, kiküldte dr. Thury Lászlót, dr. Medvigy Gábort, hogy a helyszínen nyert tapasztalatok után mondjanak véleményt.

Papp János lemondása.

Ki lesz a belényes-vaskóhi vasut vezérigazgatója?

A nagyvárad-belényes-vaskóhi vasut igazgatósága elé tegnap meglepő beadvány érkezett: Papp János vezérigazgató bejelentette, hogy állásáról korára való tekintettel lemond.

Papp János immár 30 éve működik a vasut érdekében. Még mikor csak az érdekeltséget hozták össze, Papp János már a kezdeményezők közt ott volt. A megalakult társaságnak is éveken át volt titkára, jegyzője, végezte a pénztárnoki teendőket, míg végre a vasuttársaság vezérigazgatójává választották meg. Mindenkor páratlan szorgalommal, alapos szaktudással és mindenre kiterjedő lelkiismeretes gondossággal végezte teendőit. Most sikerült megérnie a társaság anyagi fölvirágzását is, amiben Papp János munkássága is érdemeket szerzett. A harminc évi munkálkodás után azonban Papp János pihenésre vágyik s ezt az igazgatóságnak tegnap tudomására is hozta.

Az igazgatóság igaz sajnálattal vette tudomásul Papp János lemondását, fölkérte őt egyelőre az ügyek továbbvitelére, egyben, minthogy a társaságnak nyugdíjalapja nincs, részére huszezer korona végkielégítést szavazott meg s a társaság körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítette. Papp János meghatva köszöntö meg az igazgatóság elismerésének e megnyilatkozását.

A vezérigazgatói állás betöltésére nézve az intéző bizottság fog az igazgatóságnak javaslatot tenni; a jelentős állásra több nevet emlegetnek, de megállapodás még eddig nem történt. Egyelőre Papp János vezet tovább az ügyeket.

ROMÁN KALANDOR a rendőrség kezén.

Talán kém?

A magyar közigazgatás kezeiben hetek óta hányódik már egy rejtélyes ember, aki fakó eleganciával öltözik, megszállt pontos tájékozottságával a kis szolgabírói irnokokat s valósággal fölingerli maga ellen a rendőrtiszteket kihívó fellépésével.

Nagy-Váradra toloncra került. Semmiféle írása nincs. A hatóság még bent Erdélyben egyszerűen és felületesen az ő saját bementését fogadta el. Elhitték neki, hogy Popeszkú Péternek hívják, 28 éves, nagyvárad szülöttes román honpolgár, aki jelenleg Romániából jött Magyarországra. Ezt mondja ő.

Hónapokig csavargott az erdélyi nagyobb városokban s a bizalmas jelentések szerint gyakran találták egyes városokban a kaszárnyák körül. Kolozsváron egy zsidó orvosnövendékkel magyar vezényszavakat, katonai felszerelések neveit fordította franciára. A zsebeiben finom angol gyártmányú írónokat, öntöltő tollat, kis mappát, rajzpapírt és egy csomó érthetetlen nyelven írott levelet találtak, amelyeket mind asszonykéz írt és ilyen nevek olvashatók alattuk: nagy-szebeni Anna, fehervári Szőke stb.

Vallatják a rendőrségen.

A toloncot egy rendőr vette át. A nagydisznói szolgabíró ide toloncoltatta azon a címen, hogy Nagy-Váradon született.

Kemény L. Ignác meglepetve konstata, hogy minden írás és igazolás nélkül egyszerűen ide utalták. Ki akarta hallgatni Popeszkut, de ez makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy csak egy román ügyvéd előtt fog beszélni.

Erre fölkerült a rendőrségre Lascu Demetert, akit tiszta romániai kiejtéssel szólított meg Popeszkú. Elmondta az ügyvédnek, hogy 6 éves korában elkerült Váradról s édesanyjával és hugával kiment Párisba. Itt megtanult franciául s folyékonyan beszéli is ezt a nyelvet. Édes anyja meghalt, erre ő Romániába költözött. Nővére még most is Párisban él.

Elmesélte, hogy végigjárta a balkáni államokat s meglepő részleteket adott elő cettinjai tartózkodása idejéből.

Megkérdezték tőle, hogy miért jött Magyarországra?

— Romániában most mozgósítási hírek vannak s féltem, hogy besoroznak. Inkább itt sorozzanak be. Itt szívesebben leszek katona.

Vissza!

Ez a nagy katonavágya gyanús volt s Lascu meg is jegyezte, hogy Romániában mindenki vágyik katoná lenni. Ott nincsenek katonaszökevények.

A rendőrség pedig utána járt az általa közölt adatok nyomán, hogy valóban várad-e? Megnézték a katonai nyilvántartót. Itt elő sem fordul sem az ő, sem az apja neve, aki állítólag várad lakos volt. De az ő nevének feltételül bent kellene lenni, hiszen minden fugeternek nevét nyilvántartják.

Ő maga mondja, hogy eddig még nem volt katona. Az anyakönyvi hivatal pedig szintén nem erősíti meg az ő állítását s neve nem fordul elő az akkori anyakönyvekben.

Ennélfogva bebizonyult, hogy Popeszkú Péter nem nagyvárad szülöttes és hogy eddig félrevezette az egész közigazgatási hatóságot, mely már hetek óta bajlódik vele. S mivel itt nem bir illetékességgel, ma visszatolon-

cólják Nagydisznódra. Remélhetőleg lesz annyi sütnivalója a hatóságnak, hogy ki-teszi a határon a rejtélyes embert.

Különben Kemény kapitány íratott vele egy levelet Párisba a nővére felé — ha egyáltalán van — ide fogja címezni válaszáat.

HÍREK

* A parcellázások ügye.

Várad város törvényhatósági bizottsága tudvalóleg utasította a városi tanácsot, hogy az összes parcellázási ügyeket egyszerre terjessze be a közgyűléshez, a város szabályozási térképével együtt. Nagy-Várad város tanácsa mint állandó választmány tegnap foglalkozott ezzel a határozattal. Komlóssy József gazdasági tanácsos azon nézetének adott kifejezést, hogy várják meg, míg a város szabályozási térképe elkészül. Lukács Ödön tanácsnok indítványozta, hogy az ügyet adják ki a pénzügyi bizottságnak, hogy tájékoztatást nyújtson, mibe kerülne a parcellázások folytán szükséges közművek, amiket a városnak kellene elkészíteni. — Gerő Ármán főkapitány viszont azt kívánja, hogy a jóléti bizottság elé vigyék a kérdést, annak megállapítása céljából, hogy van-e lakásszükség? Rimler Károly polgármester ellenzi az új parcellázásokat, mert az illetők nem tesznek eleget kötelesegeiknek a közművek létesítése körül, a városnak pedig óriási költségbe kerülnek az ilyen közművek. A városi tanács abban állapodott meg, hogy a parcellázások ügyét kiadja úgy a pénzügyi, mint a lakásügyi bizottságoknak s ezek meghallgatása után, s ha a város szabályozási térképe elkészül, tesznek javaslatot a város törvényhatóságának.

* Három ülés egy délután. Ma, november 8-án három bizottsági ülés lesz a városházán. Délután 4 órakor a jogügyi szakközlettség tartja ülését, amelyen a bejelentő hivatal szolgálati utasítását és a szervezeti szabályrendelet az új városi törvény alapján szükséges módosítását tárgyalják. — Ugyancsak délután 4 órakor a szépművészeti és közlekedési szakközlettség, — továbbá a városi jéggyár felügyelő bizottsága tartanak ülést.

* Az 1913. esztendő. Az 1913. évben, amely szerdával kezdődik és végződik, látható nap és holdfogyatkozás nem lesz. Az uralkodó bolygó a Vénusz. A farsang mindössze 29 napig, január 7-től február 4-ig fog tartani. Husvét igen korán lesz, március 23-án, pünkösd pedig május 11-én. Ez ünnepek második napja tudvalóval a pápai rendelkezés értelmében már a jövő évben elesik. Vízkereszt hétfőre, Áldozócsütörtök május 1-re, Péter-Pál vasárnapra, Nagybölgasszony péntekre esik. Szeplőtelen fogantatás ünnepe hétfői napon lesz. A görög-katholikusok husvétja öt héttel később lesz, mint a római katolikusoké, t. i. április 27-én.

* Vasúti előmunkálati-engedély meghosszabbítás. A kereskedelmi miniszter már korábban előmunkálati engedélyt adott az össi-nagyvárad-velencei összekötő h. é. vasúttársaságnak, hogy Nagy-Várad határában, az árapasztó csatorna mentén egy részt a velencei állomásig, másrészt ebből a

vonalból, a nagyvárad városi vasút bányasori vonalánál kiágazással Várad-Szőllős és Várad-Szentmárton községek érintésével a Rontó állomáshoz vezetendő gőz-, esetleg villamos üzemű helyiérdekű vasútra. A kereskedelmi miniszter ezen előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

* Kinevezés. Mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, a király dr. Németh Andor nagyvárad törvényszéki jegyzőt a breznóbányai járásbíróshoz albíróvá nevezte ki.

* Nyomozás egy templomrabló után. A vidék nagyobb városaiban egymást érik a templomrablások. Debrecenben, Temesváron, Hódmezővásárhelyen, Szolnokon s legutóbb Békésen történtek feltűnő esetek, melyeknek számai egy központból futnak ki. Tegnapi a békési csendőrök itt nyomoztak Váradon a békési betörés dolgában. Azonban eredményt nem tudtak elérni s még az éjjel elutaztak.

* Tengerbe veszett hajóskapitány. Spalatóból jelentik a Magyar Kurirnak, hogy az Agrumaria olasz gőzös, amely Triesztből Metkovichba ment, a nagy viharban belesodródott a Brazza sziget melletti csatornába és a sötétségben nekiment egy sziklának, amely eltörte a kormányrudat és a hajótestet is felhasította. A hajó kapitánya az ütdés következtében leesett a parancsnoki hidról és a tengerbe zuhant. Odaveszett. A legénységnek csónokon sikerült megmenekülnie.

* Vasúti tarifa-tanfolyam. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara támogatásával Weismayer Bruno szerkesztő vasúti tarifa-tanfolyamot tart Nagy-Váradon különösen az iparosok és kereskedők részére, amelyen azonban más érdeklődők is résztvehetnek. A kereskedelmi és iparkamara ez uton is közli az érdekeltekkel, hogy a tanfolyam megtartásának idejét annak idején a hírlapok útján tudatja.

* Véres családi jelenet Elesden.

Megbotránkoztató jelenet játszódott le tegnap reggel Elesd egyik csöndes utcáján. Vasvári Lajos csizmadia mester már régebb idő óta rossz viszonyban él feleségével. A házastársak szét is költöztek. Vasvári sehogyan sem tudott bele nyugodni a kényszerözvegségbe és csakhamar gondoskodott új asszonyról. Nagy-Váradról egy menyecskét vitt ki Elesdre és azzal élte napjait, de csak rövid ideig, mert a dolgról tudomást szerzett a hites felesége, aki elhatározta, hogy nem engedi át helyét egy másik nőnek. Tegnapi reggel épen munkához akart kezdeni Vasvári, mikor a műhely előtt megjelent az elhagyott asszony. A házastársak között erre kitört a háború, mely egy negyed óráig tartott. Ekkor az asszony kést rántott elő és az urára vetette magát. A csizmadia hiába védekezett, felesége több helyen mély sebet ejtett rajta. Végre is futásnak eredt Vasvári és a műhely melletti szobába zárkózott. Az asszony azonban nem tágitott. Öklével verte az ajtót és minden áron be akart menni, hogy megölje az urát. Az esetnek a csizmadia segédje szemtanúja volt, aki az összecsapás után a községhezárára futott és bejelentette a dolgot. A szorongatott helyzetben lévő csizmadia a csendőrök mentették ki, akik a veszedelmes asszonyt elkísérték Vasvári házához. Vasváriné, míg vitték, kijelentette, hogy ha most nem is sikerült végezni az urával, legközelebb meg fogja tenni azt.

* **Eltűnt varróleány.** Folyó évi július 22-én, Budai Juliánna Püspökladányba utazott, azon célból, hogy ott valamely nagyobb varrodában munkát vállaljon. Fentjelzett idő óta magáról életjelt nem adott. Édesanyja özv. Budai Andrásné ezen körülményt a rendőrkapitányi hivatalnak bejelentette és kérte a körözés megindítását.

* **A szanatóriumi gyűjtések eredménye.** Annak a lelkes fáradozásnak, amelyet minden évben a legnagyobb buzgósággal szokott elvállalni és teljesíteni Kemény L. Ignác rendőrkapitány, az idén is kitűnő eredménye volt. A városi szegény tudósbetegek számára f. hó 1-én eszközölt gyűjtések eredménye 485 kor. 40 fill. Megjegyezni érdemes, hogy a fenti összegből Weisz Zseni és Kohn Teréz kisasszonyok ketten 206 korona 60 fillért gyűjtöttek.

* **Izgatják a tanoncokat!** Az Új Lapnak megdöbbentő hírt jelentenek Szabadkáról. A város utcáin néhány nap óta röpiratokat osztogattak. A röpirat szervekedésre hívja föl a tanoncokat, követeli a vasárnapi iskola eltörlését, a vallástanítás kiküszöbölését a tanonciskolákból, rendes bánásmódot és a házi fegyelem eltörlését. A rendőrség az új kolportázs-rendelet alapján elkobozta a röpiratokat. Azonban ezzel nem kellett volna, hogy megelégedjen, hanem el kellett volna fogni és bezárni, aki ezeket az éretlen, tudatlan gyermekeket félrevezette, felizgatta és a fegyelem ellen lázította. A maszlagozó szociálisták, mivel a nagy társadalomban tehetetlenek, már rávetették magukat a gyermeklelkekre is. Itt Váradon egy úri ember füle hallatára mondtotta az utcán az egyik nagyorru zsidógyerek a másikkal:

— Nem tudom mi van ezekkel a varróleányokkal? ... Szervezni akarom őket és nem hallgatnak reám!

Hát jó lesz ezeket itt is szemmel kísérni. Mert úgy látszik, hogy megint csavarog Nagy-Váradon egy csomó foglalkozás nélküli egyén, akik ilyen szervezeteket alakítanak.

* **A hótakarítás.** Nagyvárad egyes utcáiról tegnap igazán elismerésre méltó buzgósággal és gyorsasággal takarították el a felgyülemlett szörményeket indult havat. De igen sok mellékuteán még ma is botrányos és egészségtelen állapotok uralkodnak. Tegnap este a Széles-utcán egy 6 éves gyermek kifecamította a lábát, mert a gyalogjáró egész lócs-pocs; csuszós hólé volt. A Múzeum-utca egyik oldalán arasznyi vastagságban hever a hó, a Schlauch-téren vastag rétegek fekszenek s nincs rendőr, aki észrevenné ezeket az abnormis állapotokat.

* **Adományok a tűzoltó Ott-honra.** A tűzoltó Otthonjára Lukács Ödön szövetségi elnök kezeihez a következő adományok érkeztek be: B. Keresztes előjárósága 2:50, M. Homorog előjárósága 4—, Berekbő-szörmény előjárósága 14:30, Bihar előjárósága 5—, Komádi előjárósága 7:40, Ermi-hályfalva előjárósága 10—, Sarkad előjárósága 25—, Erdőgyarak előjárósága 39:15, Ersemjén előjárósága 7:92, Artánd előjárósága 1—, Nagykereki előjárósága 5—, Bojt előjárósága 2—, derecskei főszolgabíró 66:40 kor., biharnagybajomi főbíró 20:70 kor., belényesi főbíró 53:70 kor., béli főbíró 10:76 K, székelyhi főbíró 149:52 K, a vándorúti önk. tűzoltó egylet 15— K, a székelyhídi 181:56 K, a váradszőlősi 40— K, a kismarjai 16— K, a mezőtelegi körjegyző 8— K, a váradlesi körjegyző 7:50 K. Összesen: 692:41 K. A szövetségi elnök ez összegből levonta a megyei főszolgabírákhoz, önk. tűzoltó egyletekhez, hírlapok-

hoz intézett 113—1912. sz. átiratának másolási és postai költsége fejében 20 koronát, az utalványonkénti 4 fillér kézbesítési díjat, valamint a postabélyegdíjat és ilyképpen 670 kor. 49 fillért a Magyar Orsz. Tűzoltó szövetséghez megküldötte. A megyei tűzoltó szövetség ezután mond hálás köszönetet mindazoknak, akik a gyűjtésben közreműködni s ez által a nemes cél megvalósításához önzetlen munkájukkal hozzájárulni szívesek voltak. Nagyvárad, 1912. évi nov. 5-én. Lukács Ödön.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölk minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többre fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puskműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

x **A Rose nyelviskola felvételi irodája.** A Rose-nyelviskola folyó évi november hó elseje óta felvételi irodát tart fenn Rákóczi-út 3. sz. alatt, a hol az érdeklődő közönségnek az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak. A nyelviskola tanfolyamára bármely órán be lehet iratkozni.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Karaguly E.** úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmann-házba helyezi át.

x **EGY HÁZ Szaniszló-utcán pénz nélkül megvehető.** Cím megtudható a kiadóhivatásban.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszén házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutná.

x **Kossuth-utca 6. számú ház** Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolya-zárda). Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, **szépirodalmi és ifjúsági** könyvekben, valamint **legújabb művészeti lapokban.**

Valódi **Amerikai és Chas-sla** cipők, legjobb **Bor. a-lino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

Középiskolai

magánvizsgára-, érettségire-, javító vizsgákra **egész nyáron** dr. **Kállay-féle szeminá-riumban** (Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. Telefon 125—38.) Eredményei köz-tudomásulag kiválóak.

Uri fehérenemű, „Fownes” keztyű, „Habig” kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Hoffmann meséi.

Szombat: Limonádé ezredes.

Vasárnap délután: Én vagyok a néni.
Este: A kis gróf.

Hoffmann meséi. Ma ismét operaelőadás lesz a színházban. Offenbach csodás szépségű operája, a Hoffmann meséi kerül színre. Az operában Görög Olga a darab hármass női szerepét játssza. Főszereplői a darabnak: Medgyaszai Jenő Hoffmann szerepében, Binder Károly, Hunyadi József, Kabos Gyula és Leövei Leó.

Én vagyok a néni. Vasárnap délután Én vagyok a néni című ötletes, derűs angol vígjáték kerül színre. A darab nem régeből nagy sikert ért el, az előjelekből úgy látszik, zsúfolt házra lehet számítani.

Fényes Annuska vendéjátéka.

Fényes Annuska 12-én vendégszerepelni fog a Szigligeti-színházban a jótékony gyermekbarát egyesület javára. A Koldus diák kerül színre, Fényes Annuska az 1-ső és 5-ik, illetve a 2-ik és 3-ik felvonás között adja elő repertoírját. Az előadás iránt széleskörben nagy érdeklődés mutatkozik. A Koldus diák bérletszünetben, rendes helyárak mellett kerül színre. Jegyeket már ma lehet váltani a színház pénztáránál.

IRODALOM

Riportok. Rendkívül érdekes és szenzációs könyv fog megjelenni Nagy-Váradon. A könyvet kitűnő kollégánk: **Horkay** Elemér a Nagyvárad színes tollu s teljes publicisztikai rutinnal rendelkező munkatársa fogja írni. A könyv anyaga: **Nagy-Várad tíz évi bűnkrónikája.** Horkay maga rendkívül éles megfigyelője a zajló, izgalmas életnek s mint rendőrségi munkatárs: igazán klasszist képvisel a vidéken.

Tolla alá az anyagot a nagyváradi rendőrségnek egy rendkívül tapasztalt s csiszolt érzékelő bíró embere szolgáltatja: **Réz Bertalan.** Ő gyűjtötte össze azt a hatalmas anyagot, amely most szint és életet kap egy arra hivatott ujságíró tollából.

A könyv igen értékes szociológiai munka lesz, mert principiuma, hogy kiélezzé azt a fejlődést, amely a közbiztonság terén a betyárromantika óta a modern autós apachvilágig nyomon kísérte a bűnügyi krónikát. Maga **Szekely** Wladimir budapesti rendőrkapitány, a rendőri sajtóiroda vezetője igen élénken érdeklődik a munka iránt.

Érdekes képekkel illusztrálják a köny-

vet. A könyvet meg lehet rendelni a Nagyvárad szerkesztőségében Horkay Elemértől. Ára 2 korona.

Köztelek Zsebnaptár 1913. évi. Szerkesztik Rubinek Gyula az OMGE igazgatója és Szilassy Zoltán OMGE titkár. Két kötet ára 4 korona. A Köztelek gazdasági zsebnaptára ezen kötetével 19-ik évfolyamába lép. A zsebnaptárnak ez a köteté jelentékenyen meg van bővítve és ki van egészítve. Különös gondot fordítottak a szerkesztők arra, hogy az 1913-ban életbelépő új adótörvényeket megismertessék és azoknak a mezőgazdákat érdeklő határozmányait mindenki által megérthető módon megmagyarázzák. Szükségesnek tartották továbbá a szerkesztők, hogy felvegyék ebbe az évfolyamba azokat a főbb statisztikai adatokat, amelyek a hazai mezőgazdasági termelés helyzetét megvilágítják. A múlt évi állatszámolás eredményei és adatai ebben a munkában jelennek meg először kimerítőbb alakban. Ezeken kívül nincs a szakkezelmények között egy sem, amelyen többkevesebb változtatás, javítás vagy kiegészítés ne történt volna, minél fogva a folytonos javítás és tökéletesítés következtében a „Köztelek Zsebnaptár” a külföldi még mindig nagy számban forgalomban lévő hasonló munkákat teljesen nélkülözhetővé teszi. A könnyen kezelhető és csinos kiállítású zsebnaptár a Pátria könyvkereskedésében Budapest IX., Üllői-ut 25. sz. szerezhető be.

EGYESÜLETEK

Iparoskör Hosszupályiban. Hosszupályiban vasárnap nyílt meg ünnepélyes keretek közt az Iparoskör. Az új kör elnökevé Kampell József plebánost, díszelnökké pedig a kerület képviselőjét dr. Beöthy minisztert választották meg nagy lelkesedéssel.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A korcsmai verekedés vége.

Ez év június 20-án Kokad községben Deli-Kerekes Antal és Deli Péter Nagy Imrével együtt mulatott a falu korezmájában. Mindahárman falusi legények, akik mikor már alaposan felöntöttek a garatra, jó falusi szokás szerint összeszólalkoztak, majd a veszekedésnek parázs verekedés lett a vége. Nagy nehezen lecsendesítették őket, azután a két Deli fiú eltávozott. De nem mentek haza, hanem meglesték, mikor jön ki a korezmából a cimborájuk. Sötét este volt már, amikor Nagy Imre a néptelen utakon ballagott hazafelé. De nem érhetett el szegény hazáig, mert a lesben álló Deli Péter és Deli-Kerekes Antal egy elhagyatott utcában hátulról megtámadta Nagy Imrét, egy hatalmas bottal leütötték, azután a földön eszméletlenül fetrengő legény fejére még néhány ütést mértek, úgy, hogy a szerencsétlen ember pár perc alatt meghalt. A nagyvárad esküdtszék Korn Lajos elnöke alatt tegnap tárgyalta a két legény bűnügyét és az esküdtek verdiktje alapján Deli-Kerekes Antalt 3 és fél évi, Deli Pétert pedig 3 évi fegyházra

ítélte. A vádlottak semmiségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen.

Egy zsebóra vándorlása. Atyi János molnárszegéd Alexi Lajos hosszupályii malmában dolgozott. A gazdáját azonban mihamarabb meguntta s mikor otthagyta, elvitte tőle a zseboráját. Az csak arra kellett Atyi Jánosnak, hogy eladhassa. Egy korezmáros fiának a nyakába sózta az órát tíz koronáért, akinél Alexi ráismert a jogos tulajdonára s így tudta meg, hogy ki a tolvaj. Feljelentése alapján a törvényszék tegnap vonta felelősségre Atyi Jánost, akit nyolc napi fegyházra ítélték az óra elemelés miatt. A lefoglalt zsebóra pedig visszavándorolt Alexi Lajoshoz, aki ragaszkodott hozzá s megfizette a jóhiszemű vevőnek a 10 koronát. Ilyenformán kétszer vásárolta meg a zseborát, amely még hozzá megrongálva is került vissza hozzá.

NYILTER

Székely Károly

fogtechnikus
műtermét Zöldfa-utca 3. sz. alá
(Roth Henrik palota) helyezte át.
Telefon 11-77. Telefon 11-77.
Cimre kérem figyelni!

Fekete Béla dr.

Fekete Ferenc dr.

ügyvédi irodájukat
Nagyváradon, Pável-u. 8. sz.
alatt megnyitották.

TÁVIRÁTOK

Elismerjük az új helyzetet.

Budapest, nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) A Bud. Tud. ma bőven foglalkozik Berehtold gr. külügyi expozéjához fűzött kommentárokkal és röviden ezeket mondja: — Már eddig is több garanciáját adta a monarchia annak, hogy jó viszonyban kíván maradnia szövetséges államokkal. Elismerjük az új helyzetet, de végnélküli engedményekről szó sincsen. Mi is kiveszünk részünket a rendezésből s eddigi jogainkból nem engedünk.

Gyanus bolgár győzelem.

Berlin, nov. 7.

(Saját tud.) Berlinen keresztül jelentik Szófiából, hogy a legutóbbi bolgár győzelemről, ami a haditudósításokban már benne van, még egyáltalán nem tudnak semmit a bolgár fővárosban.

Románia mozgósít!

Bukarest, nov. 7.

(Saját tud.) Bukarestből érkezett távirat szerint a mai napon 2 tüzérezredet 20 katonai vonattal teljes felszereléssel Csernovára szállítottak a Duna hidjához. A beavatottak szerint egyáltalán nem közönséges katonai gyakorlatról van szó.

Két aviatikus katasztrófája.

Budapest, nov. 7.

A nalberstádti repülőtéren két tőzs katasztrófa történt. Aufrichter főhadnagy és Mayer mérnök 25 méternyi magasságról lezuhantak, mert motorjuk megtagadta a szolgálatot. Mindketten halva kerültek el a földre.

A Ne temere felfüggesztése.

Budapest, nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) Őszentsége ma a Ne temere kezdetű pápai rendeletet Magyarországra felfüggesztette.

Fényképező gépek

mindenféle kellékekkel.

Lorgnettek, hő- és lázmérők
legnagyobb választékban. Javítások elvállaltatnak

PETRY ÁRPÁD

órák- és látszerész

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett a
Riman egy palotával szemben

Telephon (vidékre is) 181 sz.

SZERKESZTŐI PÓSTÁK

G. G. (Hosszupályi.) Tudósítását köszönjük, csak nagyon későn érkezett. Vasárnapi eseményeket kár csütörtökön expressz küldeni. Szíves tudósításait örömmel vesszük, csak idejében érkezzenek, mert egy napilapnak első feladata olvasóit az esemény utáni legközelebbi számban értesíteni a történetekről, nem pedig 4 nap múlva.

KÖZGAZDASÁG

A postaküldemények címezése Braziliába. A kereskedelmi m. kir. miniszter urnak 67525/IV. 1912. sz. leiratára való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy braziliai saopauloi, illetve az amerikai egyesült államokbeli st. pauli konzulátusainkhoz érkező hazai postaküldemények hiányos címezése nem ritkán ezen két konzulátus összetévesztésére ad alkalmat, ami a postai küldemények idővesztésséggel és költségbekerülő továbbküldését teszi szükségessé, ugyanezért figyel-

mébe ajánljuk az érdekelteknek, miszerint ezen konzulátusainkhoz intézett küldeményeiken az „Amerika” megjelölés nem elegendő, hanem a vonatkozó küldemények mindenkor „Sao Paulo, Brazília”, illetve „St. Paul Minnesota Amerikai egyesült államok” címmel látandók el. Nagyvárad, 1912. november hó 5. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr Moskovits József, elnök. Dr Sarkadi Lajos titkár.

Pályázat katonai szükségletek szállítására. A Keresk. Iparkamara közli: A temesvári cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága az 1912 évi nov. hóban szükséges 700 q és az 1913 év folyamán szükséges 3200 q zab szállításának biztosítására pályázatot hirdet.

Pályázati haráridő 1912 nov. 14. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a kamrai irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanyha.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	786.—
Oszták hitelrészvény	— — —	603.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasút	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni köszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

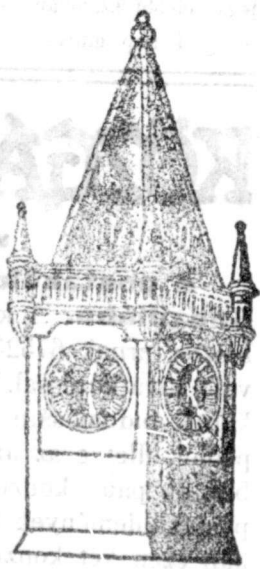
A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötészetét a régi
Apolló épületből

Rákóczi-ut 16. sz.

alá helyezte át, amire
felhívjuk a n. é. közönség
becses figyelmét. Tan-
könyvek bekötése, olcsón
s gyorsan készíttetnek el.
Becses pártfogást kér

Özv. Schmidt Gyuláné

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

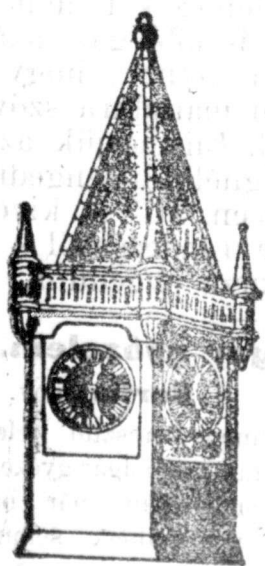
Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak.
TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő
berendezés.

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsavay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

UJDONSÁG!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép, tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

csak 6 korona

Wagner a hangszerkirály

országzerte elismert elsőrendű

hangszeráruháza, BUDAPEST

JOZSEF-körút 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen.

Ovást! Figyelem a pontos címre és házszámra.

Olcsóbb lett a kenyér

4 fillérrel.

Van szerencsénk a t. c. közönség szíves tudomására adni, hogy városzerte közkeveltségnek örvendő kenyér gyártmányunkat a fogyasztó közönség előnyére és kényelmére a mai naptól fogva eredeti gyári árakban fogjuk az alantabb felsorolt raktárakban kilogrammonként is árusítani.

KENYÉR ÁRAINK:

0-ás	30 fillér
fehér	28 „
félbarna	26 „
barna	24 „

Gyári raktár Szacsavay-utca.

Telephon 551.

ELÁRUSÍTÓ HELYEK:

1. Főraktár: Szent László-tér (Kovács-ház) telefon 936.
2. Adria liszt raktár Rákóczi ut telefon 5.
3. „ „ „ Nagypiac telefon 337.
4. „ „ „ Csillagváros (Bánysor) telefon 1242.
5. Adria lisztraktár Kolozsvári-utca (volt Feldheim-ház.) telefon 188.
6. Reich Antal Szaniszló u. telefon 436.
7. Wasvári Zsigmond Kórház-u. telef. 1305.
8. Markovits Ignácz Pereces-u. telefon 1286.
9. Fülöp Lipót Kaszánya u.
10. Király Jenő Rákóczi-ut (Stern palota).
11. Ungár Jenő Teleki-u.
12. Wiedner Lajos Malom u. telefon 894.
13. Deutsch Dávid Teleki-u.

ADRIA kenyérgyár r.t.

21540—912 sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának 802—912 kb. sz. határozata alapján ezennel közzhírré teszem, miszerint a Nagyvárad-váradvelence között létesítendő II. vágány részére szükséges területekre vonatkozólag a kereskedelemügyi m. kir. minister ur 22281—III sz. rendeletével engedélyezett bizottsági eljárás f. é. november hó 25. napjának d. e. 10 órájára tüzetett ki összejövétel helyéül pedig a városháza bizottsági terme jelöltetett ki s a m. á. v. nagyvárad-i osztály mérnök ége által beterjesztett kisajátítási összeírás és tervek ezt megelőzőleg f. évi október hó 31. napjától f. é. november hó 14. napjáig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére a városi székház közigazgatási kiadóhivatalában (1. 25) kitétetnek.

Mindezekről az érdekelteket oly figyelemzetéssel értesitem, hogy az összeírást és terveket a közszemlére kitétel ideje alatt megtekinthetik és az ellen észrevételeiket és kifogásaikat úgy írásban, mint a bizottsági tárgyalás alkalmával szóval megtehetik.

Nagyvárad, 1912 október hó 29.

Rimler Károly,
polgármester.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Csengeri-utca 21-ik szám alatt

saját házamban, egy a mai koraknak mindenképpen megfelelő

= épület és =
műbutor asztalos

műhelyt létesítettem.

Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszerár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Villamosok

Villamosok

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Haninacs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

20884—912. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán f. évi november hó 27. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében az alább felsorolt vállalatokra árlejtést fogok tartani.

1. A város részére 1913, 1914, 1915. években szükséges mintegy 3000 köbméter kemény tűzfifa — mialatt cser, tölgy, bükk és gyertyán fa értendő — szállításra. A bántpénz 1000 korona.

Ajánlattevők ezen vállalatnál kötelesek megjelölni, hogy az említett fafajok közül melyiket minő köbméterenkinti egységár mellett vállallja.

2. A város részére 1913-tól 1918. években szükséges nyomtatványok és vámjegyek készítése és szállítása. Ezen vállalatnál a nyomtatványokra és vámjegyekre együttesen és külön-külön is tehető ajánlat. A bántpénz a nyomtatványokra 1000 korona a vámjegyekre 500 korona.

3. A város részére 1913. január 1-től 1918. december 31-ig terjedő időben szükséges irodaszerek szállítására. A bántpénz 400 korona.

4. A város ingó és ingatlan vagyonának 1913. január 1-től számított 12 éven át tűzkár ellen leendő biztosítása.

A bántpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bántpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához. A bántpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le. Ajánlatok csak írásban aluli írott kezéhez 1912. november 27-ik napjának d. e. 10 óráig adhatók be s az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő azon munkálat, illetve vállalat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A fenti 1—3 tétel alatt megjelölt vállalatokra nézve kikötöttek, hogy ha vállalkozó itten állandó lakással és üzlettel nem bírna, úgy állandóan Nagyváradon lakó megbízottól köteles goadoskodni s ennek nevét ajánlatában megnevezni tartozik.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt és az egységárakat ösmeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. A város közönsége fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választathasson, újabb árverést tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabad kézből is kiadhassa.

A fenti vállalatokra vonatkozó feltételek és egységárak aluliírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

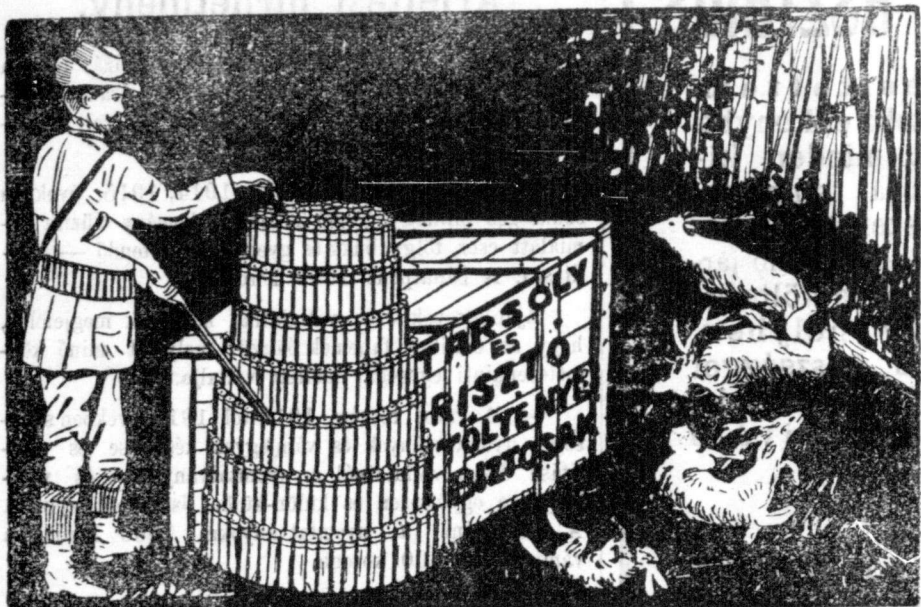
Nagyvárad, 1912. nov. 1-én.

Komlóssy József,

mint az árverési küldöttség elnöke

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Klein Márton Udvari kávéházához társként beléptem s kérem a közönség jóindulatu támogatását.

BIHARI LÁSZLÓ.

M. kir. lőpor-áruda
Vadászfegyverek
Revolverek
Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

Tiszta, kitűnő borból párolt valódi
dr. Szij József-féle 1890-ből származó, tehát 22 éves cognac
amig a készlet tart, **kizárólagosan**

Janky Antal utódánál

szerezhető be. Fűszerüzlet és csemege a Szent László-téren.

Kosár- és petroleumüzlet ugyanott az udvarban.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.

Csúsz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokróczozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghűlés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.